

וַיַּעַשׂ יי לְשָׂרָה. עֲשִׂייה אִיהוּ לְעִילָא מֵהַאי דְרָגָא
 כַּמָּה דְאַתְמָר דִּהָא בְּמִזְלָא תְלִיָא, וְעַל דָּא
 כָּאן פְּקִידָה וְכָאן עֲשִׂייה. וּבְגִין כַּךְ אָמַר יי וַיִּי וְכִלָּא
 חַד. רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח וְאָמַר (תהלים קכז) הִנֵּה נַחֲלַת יי
 בְּנִים שָׂכָר פְּרֵי הַבְּטָן. הִנֵּה נַחֲלַת יי, אַחֲסִנְתָּא
 לְאַתְאַחֲדָא בְּיִי דְלָא יתְעַבֵּר מִינָה לְעֵלְמִין, דְּבַר נָשׁ
 וְזָכִי לְבָנִין בְּהַאי עֲלָמָא זָכִי בְּהוּ לְמִיעַל לְפִרְגָּוֹדָא
 בְּעֲלָמָא דְאַתִּי. בְּגִין דִּיהוּוּא בְּרָא דְשָׁבִיק בַּר נָשׁ וְזָכִי
 בִּיהַ בְּעֲלָמָא דָּא, אִיהוּ יִזְכִּי לִיהַ לְעֲלָמָא דְאַתִּי, וְזָכִי
 לְאַעְלָא בִּיהַ לְנַחֲלַת יי. מָאן נַחֲלַת יי, דָּא אֶרֶץ
 הַחַיִּים. וְהַכִּי קָרָא לָהּ לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל דְּאִיהִי אֶרֶץ
 הַחַיִּים.

דְּרִיד מְלָכָא (קרא ליה) נַחֲלַת יי דְּבַתִּיב, (שמואל א כו) פִּי
 גִּרְשׁוֹנֵי הַיּוֹם מֵהַסְּתַפַּח בְּנַחֲלַת יי לְאָמַר לָךְ

לשון הקודש

לְעוֹלָם הַבָּא, מְשׁוּם שְׁאוֹתוֹ הַבֵּן
 שֶׁהַשְּׂאִיר בֶּן הָאָדָם וְזוֹכֵה בּוּ בְּעוֹלָם
 הַזֶּה, הוּא יִזְכֶּה אוֹתוֹ לְעוֹלָם הַבָּא, וְזוֹכֵה
 לְהַכְנִס בּוֹ לְנַחֲלַת ה'. מַה זֶה נַחֲלַת ה'?
 זוֹ אֶרֶץ הַחַיִּים. וְכֵן קָרָא לָהּ אֶת אֶרֶץ
 יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא אֶרֶץ הַחַיִּים.

דְּרִיד הַמְּלָךְ וְקָרָא לָהּ נַחֲלַת ה', שְׂכַתוֹב
 (שמואל-א כו) פִּי גִרְשׁוֹנֵי הַיּוֹם מֵהַסְּתַפַּח
 בְּנַחֲלַת ה' לְאָמַר לָךְ עֶבֶד אֱלֹהִים

וַיַּעַשׂ ה' לְשָׂרָה, עֲשִׂייה הִיא לְמַעְלָה מִן
 הַדְּרָגָה הַזֹּאת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר שְׂבִמְזֹל זֶה
 תְּלוּי, וְעַל זֶה כָּאן פְּקִידָה וְכָאן עֲשִׂייה.
 וְלָכֵן אָמַר ה' וְהָ, וְהַכֵּל אַחֲד. רַבִּי
 אֶלְעָזָר פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים קכז) הִנֵּה נַחֲלַת
 ה' בְּנִים שָׂכָר פְּרֵי הַבְּטָן. הִנֵּה נַחֲלַת ה',
 חֵלֶק לְהַאֲחִזוּ בְּה' שְׂלָא יתְבַטַּל מִמֶּנָּה
 לְעוֹלָמִים. שְׂבִן אָדָם שְׂזוֹכֵה לְבָנִים
 בְּעוֹלָם הַזֶּה, זוֹכֵה כְּהֵם לְהַכְנִס לְפִרְגָּוֹד

עבד אלהים אחרים, ובנין כף הנה נחלת יי (דף קטו ע"ב)
 בנים. מאן אזכי ליה לבר נש. בנין. אי זכי בהו
 בהאי עלמא, שבר פרי הפסן, אנרא וחולקא טבא
 בההיא עלמא, בההוא איבא דמעוי איהו דזכי בר
 נש בההוא עלמא בהו.

תא חזי, הנה נחלת יי בנים. ירותא ואחסנתא
 דאיבין דעובדוי דקודשא בריך הוא מלעילא
 איהו מאילנא דחיי, דהא מתמן זכי בר נש לבנין
 במה דאת אמר, (הושע יד) מפני פריך נמצא. מה כתיב,
 (תהלים קכז) אשרי הנבר אשר מלא את אשפתו מהם
 לא יבושו וגו'. אשרי בעלמא דין ואשרי בעלמא
 דאתי.

לא יבושו כי ידברו את אויבים בשער. מאן אויבים
 בשער. אלין מאריהון דדינן, דכד נשמתא

לשון הקודש

אחרים, ומשום כף הנה נחלת ה' בנים. מי מוצה את האיש הזה? בנים. אם זוכה בהם בעולם הזה - שבר פרי הפסן. שבר וחלק טוב באותו עולם באותו פרי מעיו הוא שזוכה בן אדם באותו עולם פה.

בא ראה, הנה נחלת ה' בנים, ירשה וחלק של פרות של מעשה הקדוש ברוך

הוא מלמעלה הוא מעין החיים, שהרי משם זוכה בן אדם לבנים, כמו שנאמר (הושע יד) מפני פריך נמצא. מה פתוב? (תהלים קכז) אשרי הנבר אשר מלא את אשפתו מהם לא יבושו וגו'. אשרי בעולם הזה, ואשרי בעולם הבא.

לא יבושו כי ידברו את אויבים בשער, מי האויבים בשער? אלו בעלי הדינים.

נִפְקַת מֵהָאֵי עֲלָמָא, כַּמָּה אַנּוּן מְרִיחוּן דְּדִינִין דְּזַמִּינִין
 כַּמִּיָּה, עַד לָא יִיעוּל לְדוּכְתִיָּה בְּשַׁעַר בְּחֵהוּא תְרַעָא
 דְּיִיעוּל תַּמּוּן, בְּגִין דְּמִשְׁכּוֹנִין שְׂבִיב בְּהָאֵי עֲלָמָא
 וּבְגִינֵיהוֹן יִזְבִּי בְּחֵהוּא עֲלָמָא וְעַל דָּא לֹא יבֹשׁוּ כִי
 יִדְבְּרוּ אֶת אוֹיְבִים בְּשַׁעַר.

רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יוֹסִי הוּוּ אֲזִילֵי בְּאַרְתָּא. אָמַר לִיה
 רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי יוֹסִי פִתַּח פּוֹמָךְ וְלַעִי
 בְּאוּרֵיתָא דְהָא שְׂכִינְתָּא אֲשֶׁתִּפְחַת גַּבְךָ, דְּכָל זְמַן
 דְּבִמְלֵי דְאוּרֵיתָא לַעְאֵן שְׂכִינְתָּא אֲתִיָּא וּמִתְחַבְרָא,
 וְכָל שְׁכֵן בְּאוּרְחָא דְשְׂכִינְתָּא קְדָמָא וְאֲתִיָּא וְאֲזִלָּא
 כַּמִּיָּהוּ דְבְּנֵי נִשְׂאָ דְזָכָאן בְּמַהִימְנוּתָא דְקָדְשָׁא בְּרִיד
 הוּא.

פִּתַּח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר. (תהלים קכז) אֲשֶׁתֶּךָ כַּנְּפֵן פְּרִיָּה
 בְּיַרְכְּתֵי בֵיתְךָ בְּנִיד בְּשִׁתִּילֵי זֵיתִים סְבִיב

לשון הקודש

פִּיךָ וְדַבֵּר בַּתּוֹרָה, שְׁהָרֵי הַשְּׂכִינָה
 נִמְצְאוּ אֲצִלְךָ, שְׂבָכָל זְמַן שְׂבָדְכֵרֵי
 תּוֹרָה מְדַבְּרִים, בָּאָה הַשְּׂכִינָה
 וּמִתְחַבְרָת, וְכָל שְׁכֵן בְּדַרְךָ, שְׂשִׁכְנָה
 מְקַדִּימָה וּבָאָה וְהוֹלֶכֶת לְפָנַי בְּנֵי אָדָם
 שְׂזוֹכִים בְּאַמּוֹנַת הַקְּדוּשָׁא בְּרוּךְ הוּא.

פִּתַּח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, (ש) אֲשֶׁתֶּךָ כַּנְּפֵן
 פְּרִיָּה בְּיַרְכְּתֵי בֵיתְךָ בְּנִיד בְּשִׁתִּילֵי
 זֵיתִים סְבִיב לְשִׁלְחָנְךָ. אֲשֶׁתֶּךָ כַּנְּפֵן

שְׂכִינָה יוֹצֵאת מִהָעוֹלָם הַזֶּה,
 כַּמָּה הֵם בְּעֵלֵי הַדִּינִים שְׂמֻזְמָנִים לְפָנֶיהָ
 עַד שֶׁלֹּא תִכְנַס לְמָקוֹם בְּשַׁעַר בְּאוּתוֹ
 שַׁעַר שֶׁתִּכְנַס לְשָׁם, מִשּׁוּם שֶׁהַשְּׂאִיר
 מִשְׂכּוֹנוֹת בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבִגְלָלָם יִזְכֶּה
 בְּאוּתוֹ עוֹלָם. וְעַל זֶה לֹא יבֹשׁוּ כִי יִדְבְּרוּ
 אֶת אוֹיְבִים בְּשַׁעַר.

רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יוֹסִי הָיוּ הוֹלְכִים
 בְּדַרְךָ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי יוֹסִי פִתַּח

לְשַׁלְחַנְךָ. אֶשְׁתַּךְ בְּגִפְנֵי פְרִיָה, כָּל זְמַנָּא דְאַתְתָּא
 בִּירְבְּתֵי בֵיתָא וְלֹא נִפְקָא לְבַר, הִיא צְנוּעָה וְאַתְתָּוּי
 לְאוּלְדָא בְּנִין דְכַשְׁרוּן. בְּגִפְנֵי, מַה גִּפְנֵי לֹא אֶתְנַטְעָא
 אֶלְא בְּזִינָה וְלֹא בְּזִינָא אַחְרָא. כִּךְ אֶתְתָּא דְכַשְׁרָא
 לֹא תַעֲבַד נְטִיעֵן בְּבַר נָשׁ אַחְרָא. מַה גִּפְנֵי לֹא אֵית
 בֵּיהּ רְכִיבָה מְאִילָנָא אַחְרָא, אוֹף הָכִי אֶתְתָּא דְכַשְׁרָא
 הָכִי נְמִי.

חַמִּי מַה אַנְרָה, (דף קטו ע"א) בְּנִיךְ בְּשִׁתִּילֵי זֵיתִים. מַה
 זֵיתִים לֹא נְפִלֵי טַרְפֵּייהוּ כָּל יוֹמֵי שְׁתָּא וְכִלְהוּ
 קְשׁוּרִין (נ"א בסירי) תְּדִיר, אוֹף הָכִי בְּנִיךְ בְּשִׁתִּילֵי זֵיתִים
 סְבִיב לְשַׁלְחַנְךָ. מַה כְּתִיב בְּתַרְיָה הֵנָּה כִּי בֵּן יִבְרַךְ
 גֹּבֵר יֵרָא יְיָ. מָאֵי הֵנָּה כִּי בֵּן יִבְרַךְ גֹּבֵר. הֵנָּה בֵּן
 מוֹבְעֵי לִיהִי. אֶלְא לְאַסְגָּאָה מְלָה אַחְרָא דְאוּלִּיפְנָא
 דָּא מִינָהּ, דְכָל זְמַנָּא דְשְׁכִינְתָּא הָוָה צְנִיעָא בְּאַתְרָהּ
 כִּדְקָא חַזִּי לָהּ כְּבִיכּוּל בְּנִיךְ בְּשִׁתִּילֵי זֵיתִים אֵלִין

לשון הקודש

מה זיתים אין עליהם נופלים כל ימות
 השנה וכלם קשורים ובסור תמיד, אף כף
 בניך בשתילי זיתים סביב לשלחנך. מה
 כתוב אחריו? הנה כי בן יברך גבר ירא
 ה'. מה זה הנה כי בן יברך גבר? הנה
 בן הנה צריך (אנפ) אלא לרבות דבר
 אחר שלמדנו זה ממנה, שכל זמן
 שהשכינה היתה צנועה במקומה כראוי

פריה - כל זמן שהאשה בירבתי הבית
 ולא יוצאת החוצה, היא צנועה וראויה
 להוליד בנים בשרים. בגפן - מה גפן
 לא ננטעת אלא במינה ולא במין אחר,
 כך אשה כשרה לא תעשה נטיעות עם
 איש אחר; מה גפן אין בה הרפכה מעין
 אחר, אף כך אשה כשרה גם כן.
 ראה מה שכרה: בניך בשתילי זיתים.

ישראל בד שראן בארעא. סביב לשלחנך. דאכלי
 ושתאן וקרבין קרבנין ותדאן קמי קדשא בריך הוא,
 ומתברכן עלאין ותתאין בניניהו.

לבתר דשכינתא נפקת, אתגלו ישראל מעל
 פתורא דאבוהון והווי ביני עממיא ועווחין
 כל יומא ולית דאשגח בהו בר קדשא בריך הוא
 דכתיב (ויקרא כו) ואף גם זאת בהיותם בארץ איביהם
 וגו'. ותמינן פמה קדישין עלאין מיתו בגזירין תקיפין,
 וכל דא בגין עונשא דאורייתא דלא קיימו ישראל
 בד הווי שראן בארעא קדישא.

חמי מה כתיב, (דברים כח) תחת אשר לא עבדת את
 יי אלהיך בשמחה ובטוב לבב מרב כל. האי
 קרא איהו רזא, תחת אשר לא עבדת בשמחה, בזמן
 דכהני הווי קרבין קרבנין ועלוון ודא היא בשמחה.

לשון הקודש

לקב"ה, שכתוב (ויקרא כו) ואף גם זאת
 בהיותם בארץ איביהם וגו'. וראינו
 פמה קדושים עליונים מתו בגזרות
 תקיפות, וכל זה משום ענש התורה
 שלא קימו ישראל בשעויהו שרונים בארץ
 הקדושה.

ראה מה כתוב, (דברים כח) תחת אשר לא
 עבדת את ה' אלהיך בשמחה ובטוב
 לבב מרב כל. פסוק זה הוא סוד. תחת

לה כביכול - בגיף בשתילי ויתים, אלו
 ישראל בששרונים בארץ. סביב
 לשלחנך - שאוכלים ושותים ומקריבים
 קרבנות ושמחים לפני הקדוש ברוך
 הוא, ומתברכים עליונים ותחתונים
 בגללם.

אחר שיצאה השכינה וגלו ישראל מעל
 שלחן אביהם, והם בין העמים ועווחים
 כל יום, ואין מי שישגיח בהם פרט

וּבטוֹב לֵבָב, אֵלֶיךָ לְיוֹאֵי. מְרוֹב כָּל, אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל דִּתְּהוּ
 אֲמַצְעִים בִּינֵיהוּ וְנִטְלֵי בְרַכָּאן מִכָּל סְטָרִין. דְּכַתִּיב,
 (ישעיה ט) הַרְבִּיתָ הַגּוֹי לֹא הִגְדַּלְתָּ הַשְּׂמֹחָה. אֵלֶיךָ פַּתְּנִי.
 שְׂמַחוּ לְפָנֶיךָ בְּשִׂמְחַת בְּקִצִּיר, אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל דְּקוֹדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא בְּרִיךְ לֹאן עֲבוּרָא דְחֻקְלָא וְיַהֲבֵי מַעֲשָׂא
 מִכָּלְא. בְּאֲשֶׁר יִגִּילוּ בְּחֻלְקָם שָׁלֵל. אֵלֶיךָ לְיוֹאֵי דְנִטְלָא
 מַעֲשָׂא מִגּוֹ אֲדָרָא.

דְּבַר אַחַר הַרְבִּיתָ הַגּוֹי. אֵלֶיךָ יִשְׂרָאֵל דְּמַהֲיִמְנוּתָא
 דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלֵיהוּ כְּדָקָא חָזִי. לֹא
 הִגְדַּלְתָּ הַשְּׂמֹחָה, דָּא אִיהוּ דְרָגָא רִישָׁא עֲלָאָה
 דְּאַבְרָהָם דְּאֲתַדְבַּק בָּהּ, דְּאִיהוּ גְדוּל וְחֲדוּה בֵּיה
 אֲשַׁתְּבַח.

שְׂמַחוּ לְפָנֶיךָ, (דף קטז ע"ב) בְּשַׁעֲתָא דְסֻלְקִין לְאֲתַדְבַּקָא
 בְּךָ. בְּשִׂמְחַת בְּקִצִּיר, דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל

לשון הקודש

וְנוֹתְנִים מַעֲשֵׂר מִן הַכֹּל. בְּאֲשֶׁר יִגִּילוּ
 בְּחֻלְקָם שָׁלֵל - אֱלֹהֵי לְוִיִּם שְׂנוּמְלִים
 מַעֲשֵׂר מִתּוֹךְ הַגֵּרִין.

דְּבַר אַחַר הַרְבִּיתָ הַגּוֹי - אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
 שְׂאֵמוֹנַת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲלֵיהֶם
 בְּרָאוּי. לֹא הִגְדַּלְתָּ הַשְּׂמֹחָה - זוּהֵי דְרַגְתָּ
 הָרֵאשׁ הַעֲלִיּוֹן שֶׁל אַבְרָהָם שְׂנַדְבַּק בָּהּ,
 שְׂהוּא גְדוּל, וְחֲדוּה נִמְצָאָת בּוּ.

שְׂמַחוּ לְפָנֶיךָ - בְּשַׁעֲה שְׂעוּלִים לְהַדְבַּק

אֲשֶׁר לֹא עֲבַדְתָּ בְּשִׂמְחָה, בְּזִמְן שְׂפַתְהִים
 הָיִי מִקְרִיבִים קְרַבְנוֹת וְעוֹלוֹת, וְזוּ הוּא
 בְּשִׂמְחָה. וּבטוֹב לֵבָב - אֱלֹהֵי הַלְוִיִּם.

מְרוֹב כָּל - אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שְׂהִיו אֲמַצְעִים
 בִּינֵיהֶם וְנִטְלוּ בְּרַכּוֹת מִכָּל הַעֲדָדִים,
 שְׂפַתְהִים (ישעיה ט) הַרְבִּיתָ הַגּוֹי לֹא הִגְדַּלְתָּ
 הַשְּׂמֹחָה. אֱלֹהֵי הַכְּהֵנִים. שְׂמַחוּ לְפָנֶיךָ
 בְּשִׂמְחַת בְּקִצִּיר - אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שְׂהַקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא בְּרַךְ לְהֶם אֶת תְּבוּאוֹת הַשָּׂדֶה

דְּשִׁמַּחַת בְּקִצִּיר דִּילִיָּה הָוּה. בְּאִשְׁר יִגִּילוּ בְּחֻלְקָם
שָׁלֵל. בְּאִשְׁר יִגִּילוּ, אֵלִין שְׂאֵר חֵילִין וְרִתִּיכִין לְתַתָּא
בְּזִמְנָא דְּמַחְלָקֵי שָׁלֵל וְטֹרְפֵי טֹרְפֵי בְּרֵאשִׁיתָא דְּכֻלָּא.

רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח וְאָמַר, (תהלים קיט) עֵת לַעֲשׂוֹת לִי
הִפְרוּ תוֹרַתְךָ. עֵת לַעֲשׂוֹת לִי מַחוּ. אֵלָא הָא
אוּקְמוּהָ. אֲבָל עֵת, דָּא בְּנִסְתַּיִשְׂרָאֵל דְּאִקְרִי עֵת.
בְּמָה דְּאֵתְ אָמַר, (ויקרא טז) וְאֵל יָבֵא בְּכָל עֵת אֶל
הַקֹּדֶשׁ. מָאי וְאֵל יָבֵא בְּכָל עֵת. בְּמָה דְּאֵתְ אָמַר,
(משלי ז) לְשִׁמְרֵךְ מֵאִשָּׁה זָרָה. וְדָא הוּא (ויקרא ט) וַיִּקְרִיבוּ
לִפְנֵי יי אִשׁ זָרָה וְגו'. מָאי טַעְמָא עֵת. בְּגִין דְּאֵית
לָהּ עֵת וְזִמְן לְכֻלָּא לְקַרְבָּא לְאֵתְנַהֲרָא לְאֵתְחַבְּרָא
כְּדָקָא יְאוּת. בְּמָה דְּאֵתְ אָמַר, (תהלים טט) וְאֲנִי תִפְלְתִי
לָךְ יי עֵת רְצוֹן.

לשון הקודש

— זו בְּנִסְתַּיִשְׂרָאֵל שְׂנִקְרֵאת עֵת, כְּמוֹ
שְׂנִאָמַר (ויקרא טז) וְאֵל יָבֵא בְּכָל עֵת אֶל
הַקֹּדֶשׁ. מַה זֶה וְאֵל יָבֵא בְּכָל עֵת? כְּמוֹ
שְׂנִאָמַר (משלי ז) לְשִׁמְרֵךְ מֵאִשָּׁה זָרָה. וְזֵהוּ
(ויקרא ט) וַיִּקְרִיבוּ לִפְנֵי ה' אִשׁ זָרָה וְגו'. מַה
הַטַּעַם עֵת? מִשּׁוּם שְׂיֵשׁ לָהּ עֵת וְזִמְן לִכְפֹּל
לְהִתְקַרֵּב לְהִיּוֹת מְאִירָה וּלְהִתְחַבֵּר
כְּרֵאוּי, כְּמוֹ שְׂנִאָמַר (תהלים טט) וְאֲנִי
תִפְלְתִי לָךְ ה' עֵת רְצוֹן.

בְּדָ. כְּשִׁמַּחַת בְּקִצִּיר — זו בְּנִסְתַּיִשְׂרָאֵל
שְׂשִׁמַּחַת הַקִּצִּיר הִיא שְׂלָה. בְּאִשְׁר יִגִּילוּ
בְּחֻלְקָם שָׁלֵל — בְּאִשְׁר יִגִּילוּ אֵלֵינוּ שְׂאֵר
הַצְּבָאוֹת וְהַמְרַכְבוֹת לְמַטָּה בְּזִמְן
שְׂמַחְלָקִים שָׁלֵל וְטֹרְפִים טֹרְפֵי בְּרֵאשִׁית
הַכֹּל.

רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח וְאָמַר, (תהלים קיט) עֵת
לַעֲשׂוֹת לָהּ הִפְרוּ תוֹרַתְךָ. מַה זֶה עֵת
לַעֲשׂוֹת לָהּ? אֵלָא הִרֵי פְרִשׁוּהָ, אֲבָל עֵת